

Wojewódzki konkurs przedmiotowy z geografii dla uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych

ETAP WOJEWÓDZKI

KOD UCZNIKA:

Maksymalna liczba punktów: **100**

Liczba uzyskanych punktów: _____

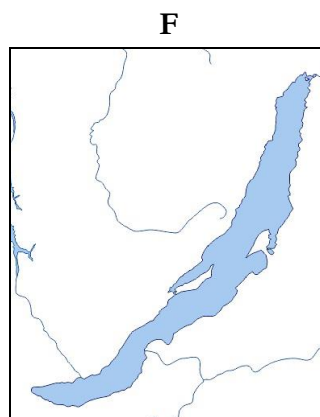
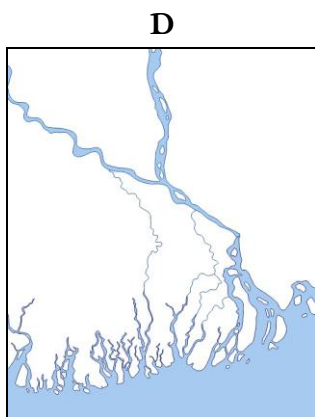
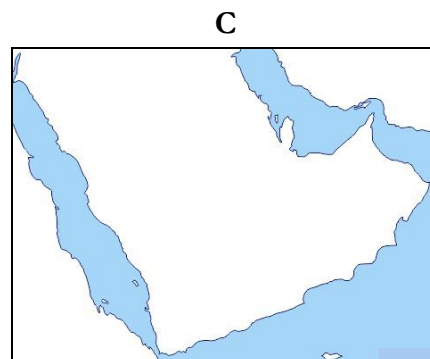
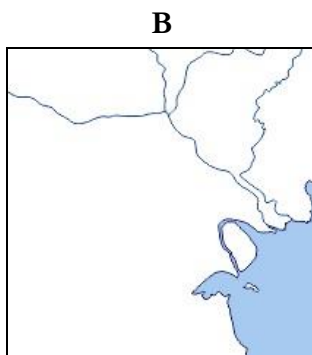
Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. *Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.*
2. *Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy arkusz testowy jest kompletny – składa się z **13 stron** i zawiera **18 zadań**. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji konkursowej.*
3. *Czytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia oraz wskazówki do każdego zadania.*
4. *Udzielaj odpowiedzi lub zaznaczaj zgodnie z poleceniem i umieszczaj je w miejscu do tego przeznaczonym.*
5. *Odpowiedzi zapisuj długopisem lub piórem z niebieskim albo czarnym tuszem.*
6. *Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.*
7. *Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie zaznacz poprawną odpowiedź.*
8. *Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis. Umieszczone w nim notatki nie podlegają ocenie.*
9. *Pracuj samodzielnie.*
10. *Nie wolno wносить telefonów komórkowych do sali, w której odbywają się zawody.*
11. *Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać za poprawne rozwiązanie zadania.*
12. *Całkowity czas przeznaczony na rozwiązanie testu wynosi **60 minut**.*

Zadanie 1. Grafiki przedstawiają wybrane obiekty geograficzne Azji. Uzupełnij tabelę wpisując wybrane z podanych nazw obiektów oraz wybrane z grafik opisane kodem literowym. [0-8 pkt]

• Półwysep Arabski • Jezioro Bajkał • delta Gangesu i Brahmaputry •

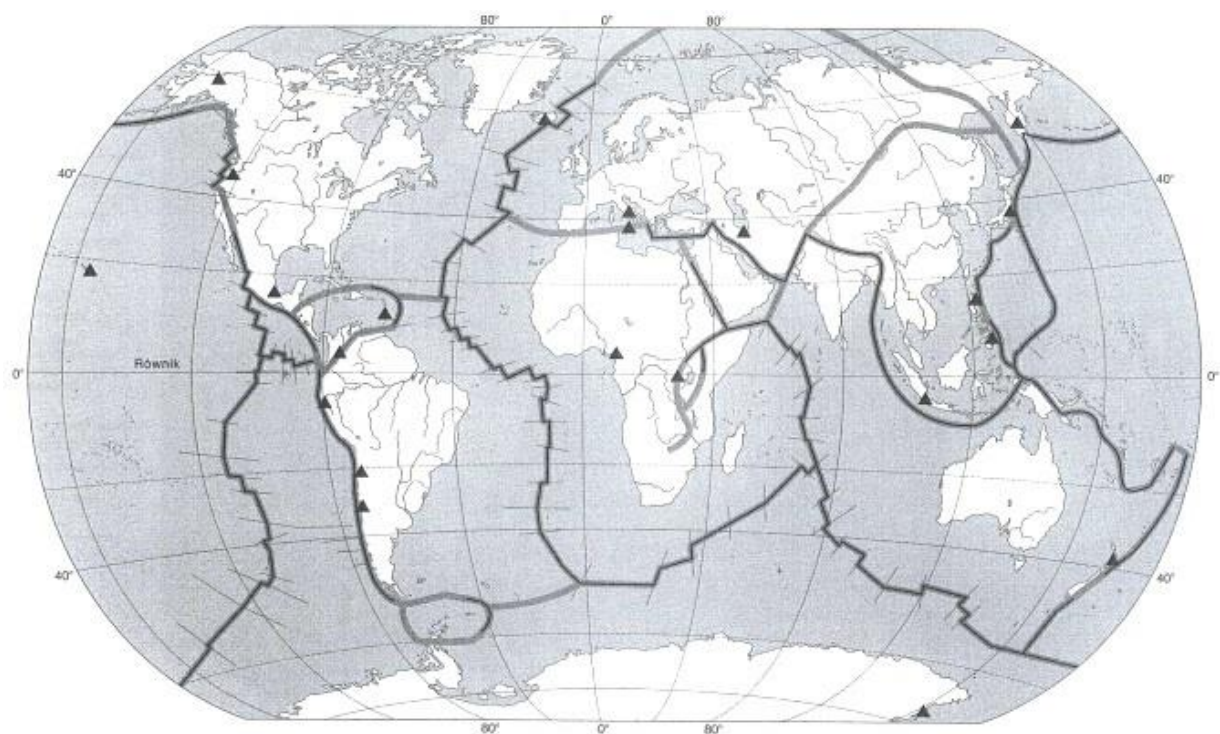
• Półwysep Indyjski • Morze Kaspijskie • Morze Martwe • delta Tygrysu i Eufratu •

Grafiki na podstawie d-maps.com

Charakterystyka	Nazwa obiektu	Grafika
Niewielkie, bardzo słone jezioro, położone na obszarze bezodpływowym, którego lustro wody znajduje się na wysokości ok. 430 m p.p.m.		
Tektoniczne jezioro o maksymalnej głębokości przekraczającej 1600 m; największy zbiornik słodkiej wody na świecie.		
Ujście dwóch rzek o źródłach zlokalizowanych w wysokich górach, które tworzą największą deltę na świecie (ok. 100 tys. km ²).		
Pustynny półwysep położony w całości w strefie klimatów zwrotnikowych; największy półwysep na świecie (2,8 mln km ²).		

Mapa do zadania 2.

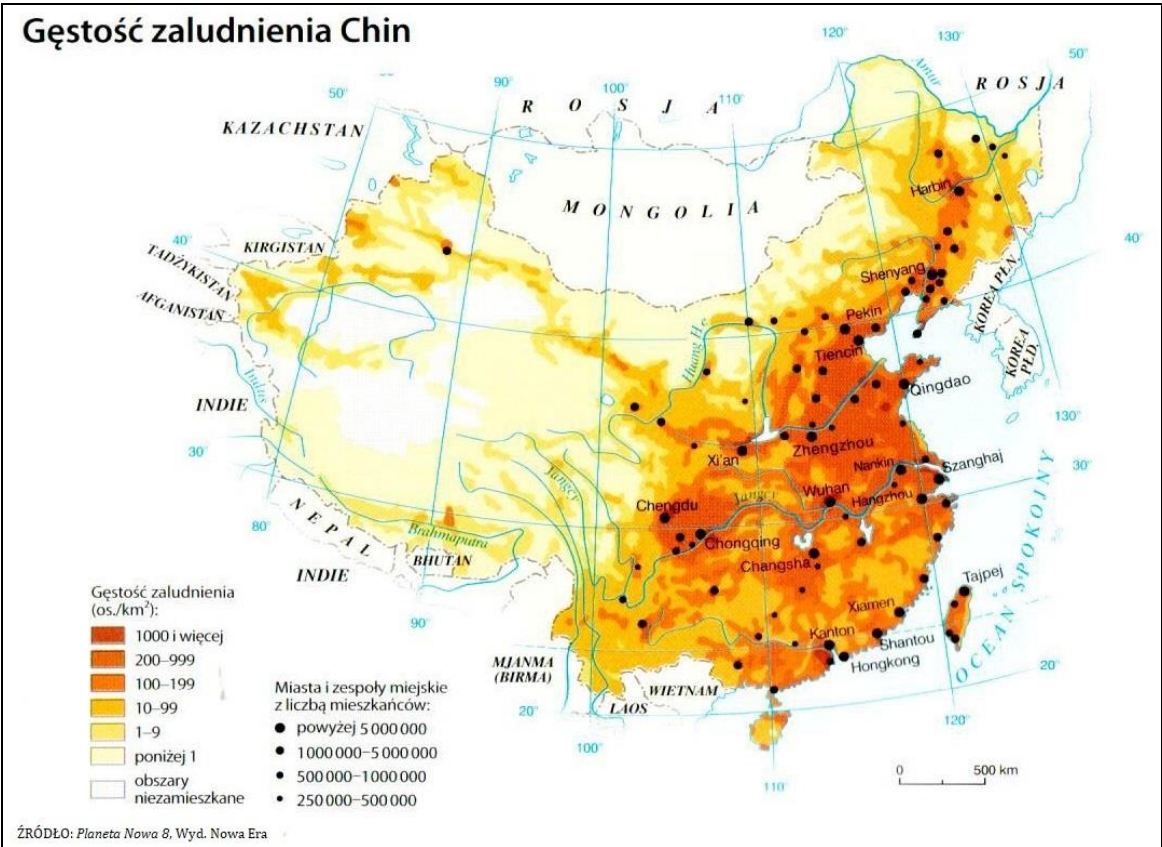
ŹRÓDŁO: Wydawnictwo Oświatowe Ortus

Zadanie 2. Poniższy tekst dotyczy położenia kontynentu azjatyckiego względem płyt litosfery i jego konsekwencji. Uzupełnij luki w tekście wybranymi z podanych określeń. Jednego z określeń należy użyć dwukrotnie. [0-9 pkt]

- eurazjatycka • filipińska • Honsiu • indoaustralijska •
- Krakatau • pacyficzna • sejsmiczne • Sumatra •

Przez wschodnie i południowe obszary rozległego lądu Azji przebiegają aktywne granice między płytami litosfery, gdzie często występują zjawiska oraz zjawiska wulkaniczne. Niektóre z tych granic mają charakter zbieżny, inne – rozbieżny, co ma pewne konsekwencje w środowisku przyrodniczym. Rów Mariański – najgłębszy rów oceaniczny na świecie – powstał w miejscu, gdzie płyta wsuwa się pod płytę Ta druga z kolei wsuwa się pod płytę, dzięki czemu powstały m.in. archipelagi wysp filipińskich i wysp japońskich. Od południa pod płytę wsuwa się z kolei płyta Wzdłuż tej granicy powstały wyspy archipelagu Malajskiego z wulkanami. Jednym z nich jest wulkan Z kolei w XXI w. podmorskie trzęsienia ziemi u wybrzeży azjatyckich wysp dały początek potężnym, niszczącym falom tsunami. W 2004 r. epicentrum trzęsienia ziemi miało miejsce u wybrzeży, natomiast w 2011 r. – u wybrzeży

Mapa do zadania 3.

Zadanie 3. Uporządkuj podane regiony Chin według wskazanych cech posługując się kodem literowym.
[0-4 pkt]

A. Nizina Chińska B. Wyżyna Mongolska C. Kotlina Syczuańska D. Tybet

Regiony o **dużej** gęstości zaludnienia

Regiony o **małej** gęstości zaludnienia

Zadanie 4. Poniżej znajdują się informacje o wybranych roślinach użytkowych uprawianych w klimacie monsunowym w południowo wschodniej Azji. Do podanych nazw roślin dopasuj odpowiednie zestawienie zawierające główne sposoby wykorzystania roślin oraz państwa będące ich największymi producentami w regionie. Użyj podanego kodu literowego. **[0-8 pkt]**

A. bulwy – Tajlandia, Indonezja, Kambodża

B. cukier – Indie, Tajlandia, Indonezja

C. kauczuk – Tajlandia, Indonezja, Wietnam

D. kopra – Indonezja, Indie, Filipiny

E. liście – Chiny, Indie, Sri Lanka

F. tłuszcz – Indonezja, Malezja, Tajlandia

G. włókno – Indie, Bangladesz

H. ziarno, słoma – Chiny, Indie, Indonezja

herbata

juta

kauczukowiec

maniok

palma kokosowa

palma olejowa

ryż

trzcina cukrowa

Zadanie 5. Poniższe sformułowania dotyczą społeczeństwa i gospodarki Indii. W każdym podpunkcie wybierz jeden poprawny spośród podanych wariantów odpowiedzi. **[0-5 pkt]**

5.1. Dwa z największych miast Indii zamieszkuje ponad 20 mln ludzi. Tymi miastami są:

a) Delhi i Bombaj

b) Delhi i Dhaka.

c) Kalkuta i Chennai.

d) Kanton i Karaczi.

5.2. Dominującą wśród mieszkańców Indii religią jest:

a) buddyzm.

b) hinduizm.

c) islam.

d) judaizm.

5.3 Względy religijne sprawiają, że mieszkańcy Indii praktycznie nie spożywają mięsa:

a) baraniego.

b) drobiowego.

c) wieprzowego.

d) wołowego.

5.4. Jednym z najważniejszych ośrodków przemysłu zaawansowanych technologii na świecie jest, mająca siedzibę w indyjskim mieście Bangalur, technopolia o nazwie:

a) Orange County.

b) Silicon Island.

c) Silicon Plateau.

d) Silicon Valley.

5.5. Rozwojowi indyjskiej gospodarki, dzięki inwestycjom zagranicznym, sprzyja m.in.:

a) anglojęzyczna, tania siła robocza.

b) duży odsetek zatrudnionych w rolnictwie.

c) niski poziom alfabetyzacji.

d) struktura demograficzna społeczeństwa dojrzałego.

Zadanie 6. Porównaj Chiny i Indie we wskazanych kategoriach stosując znaki „>” lub „<”. [0-5 pkt]

Wielkość powierzchni:

CHINY

INDIE

Gęstość zaludnienia:

CHINY

INDIE

Wskaźnik urbanizacji:

CHINY

INDIE

Udział gruntów ornych w powierzchni ogólnej:

CHINY

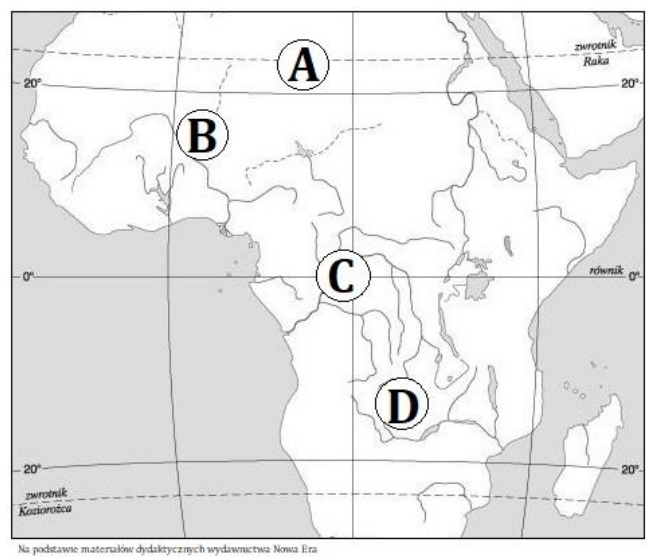
INDIE

Udział w światowym eksporcie towarów:

CHINY

INDIE

Zadanie 7. Mapa przedstawia centralną część Afryki z zaznaczonymi miejscami o zróżnicowanych opadach atmosferycznych. Do podanych opisów dopasuj odpowiednie miejsce i wpisz do tabeli oznaczającą je literę. [0-4 pkt]

Charakterystyka opadów	Lokalizacja (litery A-D)
Opady są obfite (suma roczna wynosi 1760 mm) i rozłożone równomiernie w ciągu całego roku.	
Roczna suma opadów wynosi około 550 mm; opady występują prawie wyłącznie w miesiącach maj – październik.	
Roczna suma opadów przekracza 600 mm, a opady występują w miesiącach od października do kwietnia.	
Opady są bardzo małe (poniżej 100 mm rocznie).	

Zadanie 8. Poniższe sformułowania odnoszą się do strefowości środowiska przyrodniczego Afryki. Do podanych regionów geograficznych przyporządkuj odpowiedni klimat i typ gleby. [0-8 pkt]

• *cynamonowe* • *czerwonobure* • *ferralitowe* • *szaroziemie* •

podzwrotnikowy morski, zwrotnikowy suchy, podrównikowy okresowo suchy, równikowy wybitnie wilgotny•

Region geograficzny	Klimat	Gleby
Ahagggar	<i>zwrotnikowy suchy</i>	<i>szaroziemie</i>
Północno-zachodnia Afryka	<i>podzwrotnikowy morski</i>	<i>cynamonowe</i>
Kotlina Czadu	<i>podrównikowy okresowo suchy</i>	<i>czerwonobure</i>
Kotlina Kongo	<i>podrównikowy wybitnie wilgotny</i>	<i>ferralitowe</i>

Zadanie 9. Uporządkuj logicznie zjawiska prowadzące do pustynnienia Sahelu. [0-4 pkt]

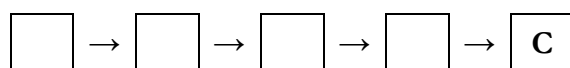
A. Deficyt żywności.

B. Erozja gleby na terenach pozbawionych naturalnej szaty roślinnej.

C. Pustynnienie Sahelu.

D. Wypalanie sawanny pod uprawy oraz nadmierny wypas zwierząt na naturalnych pastwiskach.

E. Szybki wzrost liczby ludności w regionie.

Zadanie 10. Podaj trzy przyczyny deforestacji (wylesiania) Amazonii. [0-3 pkt]

- 1)
- 2)
- 3)

Zadanie 11. Poniższe zdania dotyczą położenia oraz ukształtowania powierzchni Ameryki Północnej i Ameryki Południowej, a także ich konsekwencji. Podziel je na trzy grupy posługując się podanym kodem literowym. [0-8 pkt]

- A. Kontynent jest w całości położony na półkuli północnej.
- B. Kontynent rozciąga się asymetrycznie po obu stronach równika.
- C. Obszary lądowe kontynentu są odwadniane do dwóch oceanów.
- D. Obszary lądowe kontynentu są odwadniane do trzech oceanów.
- E. Ukształtowanie powierzchni na zachodzie kontynentu ogranicza wpływ ciepłych i zimnych prądów morskich na klimat do stosunkowo niewielkich obszarów położonych wzdłuż wybrzeży.
- F. Ukształtowanie powierzchni kontynentu sprzyja południkowemu przepływowi mas powietrza (północ – południe, południe – północ).
- G. Wzdłuż zachodnich wybrzeży kontynentu rozciąga się łańcuch wysokich, młodych gór o budowie fałdowej.
- H. We wschodniej części kontynentu rozciąga się stary łańcuch górski, w którym najwyższy szczyt przekracza 2000 m n.p.m.

Sformułowania dotyczące obu Ameryk:

--	--	--	--	--

Sformułowania dotyczące wyłącznie Ameryki Południowej:

--	--	--	--	--

Sformułowania dotyczące wyłącznie Ameryki Północnej:

--	--	--	--	--

Zadanie 12. Niektóre obszary Stanów Zjednoczonych są zagrożone występowaniem pewnych ekstremalnych zjawisk pogodowych. Uzupełnij tabelę – wpisz wybrane spośród podanych sformułowań oraz wybrane oznaczenia z mapy. **[0-4pkt]**

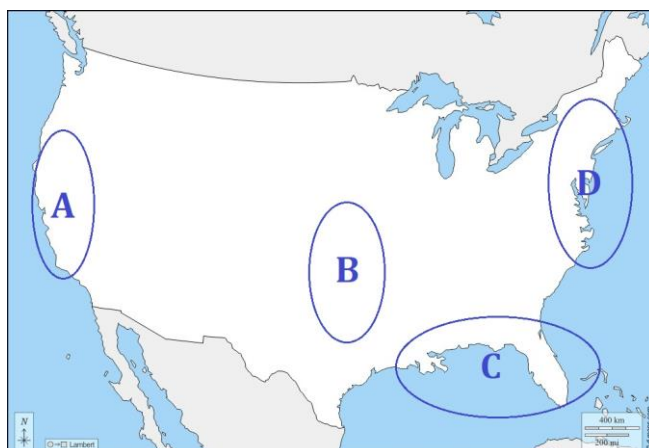
SFORMUŁOWANIA DO WYBORU:

tajfun

cyklon tropikalny

trąba powietrzna

chinook

Charakterystyka zjawiska	Nazwa zjawiska	Obszar występowania
<i>Powstaje gdy ciepłe i wilgotne powietrze znad zatoki Meksykańskiej napotyka zimne i suche powietrze napływające z północy.</i>		
<i>Tworzy się późnym latem lub wczesną jesienią nad silnie nagrzanym Atlantykiem i przemieszcza na zachód, w kierunku lądu.</i>		

Zadanie 13. Poniższe zdania dotyczą Kanady. Oceń ich poprawność i podziel je na prawdziwe oraz fałszywe używając podanego kodu. **[0-4 pkt]**

- A. Tworzący się zimą nad Kanadą rozległy wyż, a latem – niż baryczny są przyczyną ekstremalnych rocznych amplitud temperatury powietrza sięgających 70°C.
- B. Oddziaływanie prądów morskich na klimat Kanady sprawia, że północna granica lasów i południowa granica wieloletniej zmarzliny znajduje się bliżej koła podbiegunowego północnego w części wschodniej niż w części zachodniej kraju.
- C. W strukturze ludności Kanady dominują potomkowie Europejczyków (głównie Brytyjczycy i Francuzi), a rdzenni mieszkańcy stanowią zaledwie około 5% społeczności.
- D. W Kanadzie uprawie się rośliny typowe dla klimatu umiarkowanego ciepłego, m.in. rzepak, w którego zbiorach ten kraj jest światowym liderem.

Zdania prawdziwe:

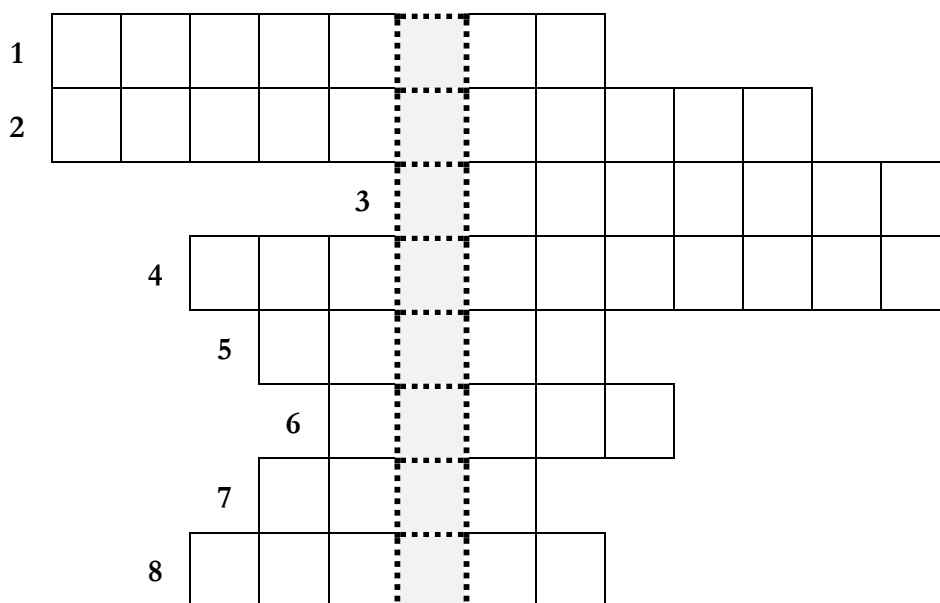
--	--	--	--

Zdania fałszywe:

--	--	--	--

Zadanie 14. Rozwiąż krzyżówkę dotyczącą specyfiki środowiska przyrodniczego Australii i Oceanii. [0-8 pkt]

1. Organizmy (roślinne lub zwierzęce) które można spotkać tylko w jednym regionie świata.
2. Wiele wysp Oceanii ma pochodzenie tego typu.
3. W Australii żyje około 100 gatunków tego rzędu ssaków, m.in. kangury i koala.
4. Typ wód podziemnych pod ciśnieniem hydrostatycznym, z których słynie Australia.
5. Gęste zarośla suchego wnętrza Australii, odpowiednik afrykańskiego buszu.
6. Zdziczały pies, jeden z nielicznych w Australii ssaków łżyskowych.
7. Koralowa wyspa lub ciąg koralowych wysepek w kształcie pierścienia otaczającego lagunę.
8. Głęboko wcięte w ląd zatoki powstałe przez zatopienie dolnych odcinków polodowcowych dolin U-kształtnych, występujące w krajobrazie Wyspy Południowej Nowej Zelandii.

Zadanie 15. Do podanych nazw atrakcji turystycznych Australii i Oceanii dopasuj właściwe opisy – wpisz w okienko wybrane oznaczenie literowe. [0-4 pkt]

Ayers Rock

A. Wulkan tarczowy położony w archipelagu Hawajów.

Góra Cooka

B. Święte miejsce Aborygenów, którzy nazywają je Uluru.

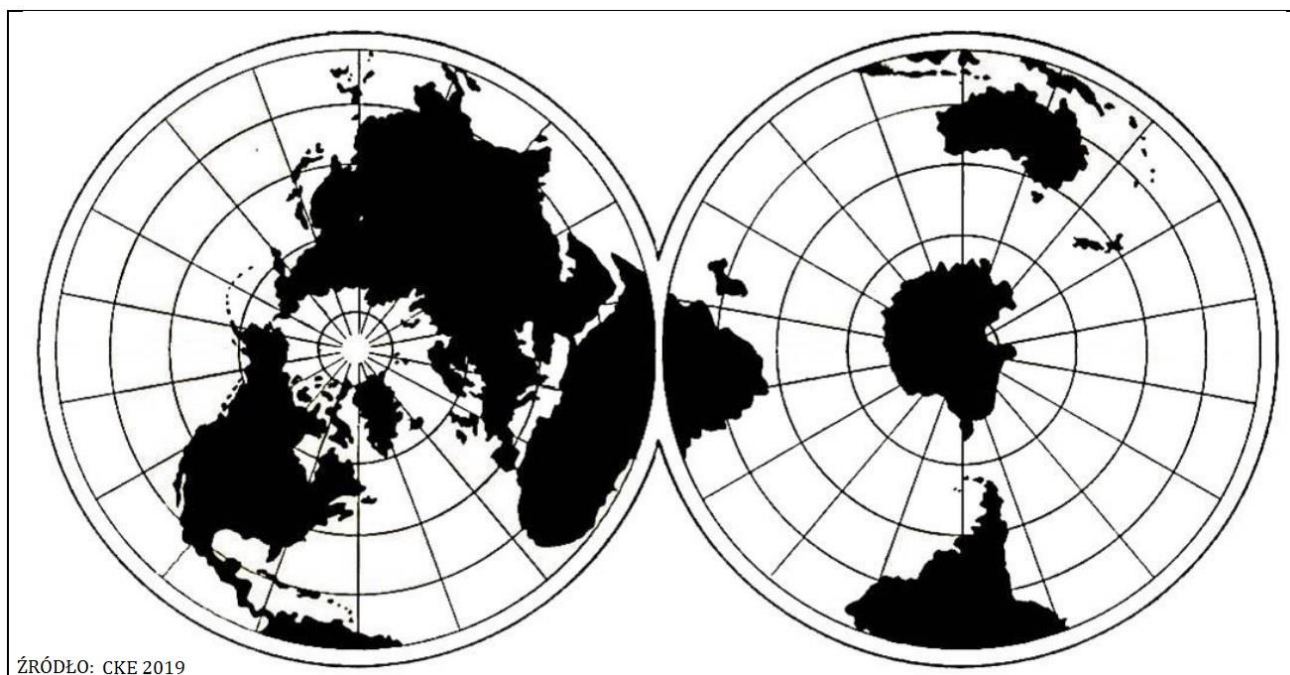
Mauna Loa

C. Najwyższy szczyt Alp Południowych (3754 m n.p.m.).

Rafa Koralowa

D. Obiekt widoczny z kosmosu i uznawany za jeden z siedmiu światowych cudów przyrody

Mapa do zadania 16.

Zadanie 16. Poniższe sformułowania dotyczą obszarów okołobiegunowych. Na podstawie powyższej mapy oraz własnej wiedzy w każdym podpunkcie wybierz jeden poprawny spośród podanych wariantów odpowiedzi. **[0-5 pkt]**

16.1. Do cech przyrodniczych łączących Arktykę i Antarktykę należy:

- a) położenie bieguna geograficznego na obszarze lądowym.
- b) występowanie dni i nocy polarnych.
- c) występowanie takich samych gatunków fauny.
- d) zwarta pokrywa lodolodu o powierzchni powyżej 10 mln km².

16.2. W Arktyce swoich terytoriów nie posiada:

- a) Dania.
- b) Kanada.
- c) Nowa Zelandia.
- d) Rosja.

16.3. Kontynentem położonym najbliżej Antarktydy jest:

- a) Afryka.
- b) Ameryka Południowa.
- c) Australia i Oceania.
- d) Azja.

16.4. Na mocy „Układu Antarktycznego” na tym kontynencie można jedynie prowadzić następującą działalność:

- a) eksploatować surowce mineralne.
- b) odławiać dzikie zwierzęta.
- c) prowadzić badania naukowe.
- d) składować odpady.

16.5. Jediną polską stacją badawczą w Antarktyce jest stacja Arctowski, położona na:

- a) Biegunie Południowym.
- b) Półwyspie Antarktycznym.
- c) Wyspie Króla Jerzego.
- d) Ziemi Królowej Maud.

Zadanie 17. Do podanych atrakcji turystycznych dobierz państwo, na terenie którego możesz z niej skorzystać. [0-6 pkt]

• Chiny • Egipt • Indie • Japonia • Kenia • Stany Zjednoczone • Zjednoczone Emiraty Arabskie •

Dotarcie do źródeł Huang-He:

Fotografia na tle najwyższego budynku na świecie:

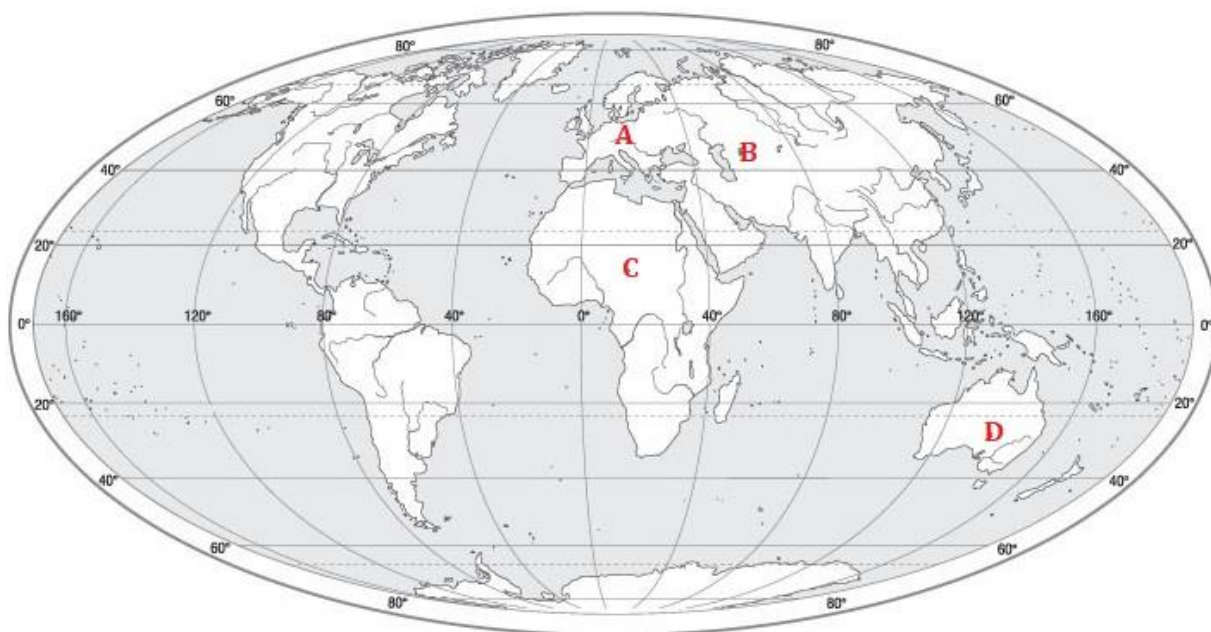
Lot balonem nad sawanną:

Przejażdżka superszybkim pociągiem Shinkansen:

Rozmowa w języku hindi:

Zwiedzanie starożytnych piramid:

Zadanie 18. Na mapie zaznaczono literami wybrane obszary. Dopasuj właściwy obszar do opisanych przyczyn deficytu wody – użyj oznaczeń literowych. [0-3 pkt]

Na podstawie materiałów dydaktycznych Wyd. Nowa Era

Szybki wzrost liczby ludności zamieszkującej wybrzeża jeziora i związany z tym wzrost zapotrzebowania na wodę do celów komunalnych oraz gospodarczych spowodował częściowy zanik jeziora oraz wzrost zanieczyszczenia jego wód. ☐

Odkrywkowa eksploatacja węgla brunatnego, prowadzona od 1904 roku, spowodowała obniżenie zwierciadła wód podziemnych i zanik wody w studniach na obszarach położonych po drugiej stronie granicy, co stało się przyczyną konfliktu między państwami. ☐

Nadmierny pobór wody z rzek Amu-daria i Syr-daria do nawadniania upraw bawełny doprowadził do zmniejszenia powierzchni jednego z największych jezior na świecie oraz wzrostu zasolenia jego wód. ☐

Brudnopis (nie podlega ocenie)